

Resultaten inventarisatie onder gemeenten naar stand van zaken implementatie VN- verdrag inzake rechten van personen met een beperking

Datum uitgezet: 12 december 2017

Datum sluiting: 9 januari 2018

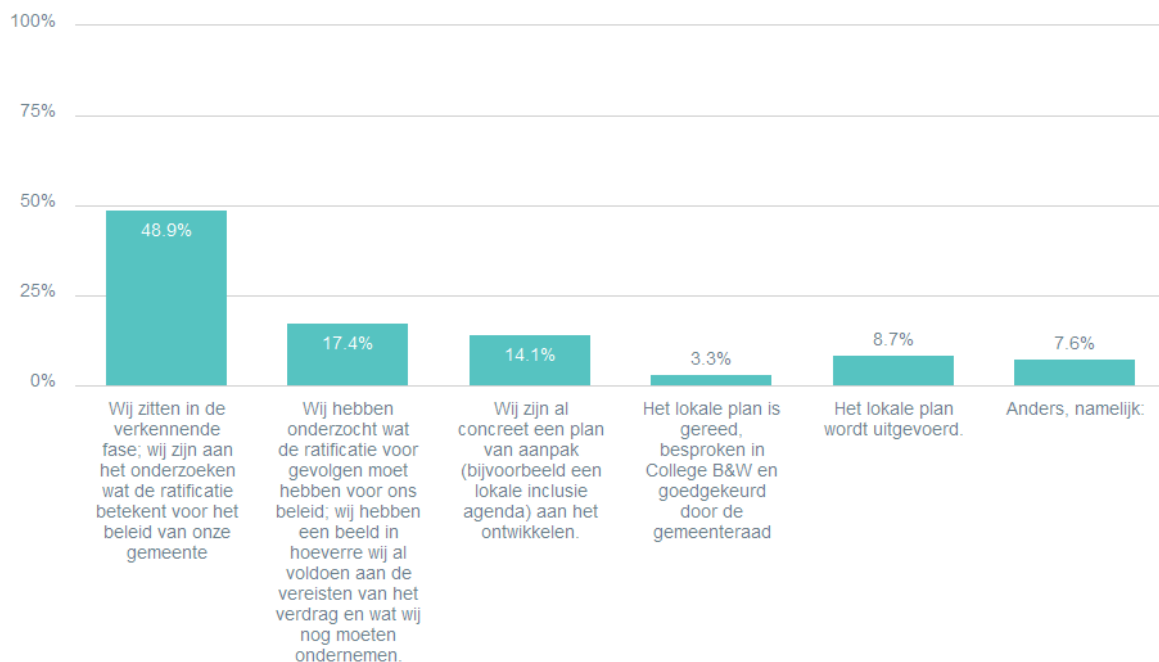
Respons

	Aantal gemeenten
Volledig ingevuld	75
Onvolledig ingevuld	19



Kennis en advies voor
maatschappelijke ontwikkeling

1. In welke fase bevindt uw gemeente zich m.b.t. de implementatie van het VN-verdrag?



Total

92

Gegeven toelichtingen bij antwoordoptie:

Wij zitten in de verkennende fase wij zijn aan het onderzoeken wat de ratificatie betekent voor het beleid van onze gemeente

- Daarnaast gaan aan de hand van concrete evenementen in het kader van de LF 2018 na hoe we deze evenementen fysiek en sociaal toegankelijk kunnen maken.
- Wij zijn bezig met het schrijven van een stappenplan om te komen tot een lokale inclusie-agenda. Dit doen wij samen met de Participatieraad Sociaal Domein.
- Sinds 2014 kent onze gemeente wel al een leidraad voor inclusief beleid en recent heeft er een evaluatie plaatsgevonden en is een nieuw actieprogramma voor de komende 2 jaar opgesteld. Complicerende factor daarbij is dat de belangenorganisatie voor mensen met een beperking haar werkzaamheden per 1-4-2017 heeft beëindigd. Er is een nieuwe Stichting opgericht, maar die bevindt zich nog in de aanloopfase. Hierdoor lopen de geplande acties vertraging op.
- Besloten is te starten met een quick scan om de stand van zaken in beeld te brengen. Het gaat daarbij niet alleen over het gemeentelijk beleid, maar de stand van zaken breed. Hoe toegankelijk is de gemeente op sociaal, fysiek en digitaal/informatie gebied?
- Op diverse deelonderwerpen zijn we reeds gestart, bv openbare ruimte, aanpassen gemeentelijke sites
- Er is een regionale werkgroep opgericht die zich hiermee bezig houdt.
- De huidige raad heeft ons college gevraagd om een voorzet te maken voor het nieuwe raadsprogramma (na de gemeenteraadsverkiezingen). Bij de ambtelijke voorbereidingen overwegen we momenteel om specifieke doelgroepen een plek te geven bij de implementatie van het VN-verdrag.
- Op terrein van fysiek toegankelijkheid zijn we al heel ver. De gemeente gaat ook al uit van integraal, inclusief beleid.
- Wij zijn in de verkennende fase voor wat betreft het verdrag. Dit neemt niet weg dat wij niets ondernemen op het terrein van inclusie (het lijkt of wij bij 'nul' beginnen). Wij hebben namelijk een grote historie op het terrein van (arbeidsmatige) dagbesteding, toegankelijkheid etc. In diverse beleidsnotities (sociaal, vervoer, wonen) wordt ook ingegaan op specifieke doelgroepen, waaronder personen met ene handicap.

Wij hebben onderzocht wat de ratificatie voor gevolgen moet hebben voor ons beleid wij hebben een beeld in hoeverre wij al voldoen aan de vereisten van het verdrag en wat wij nog moeten ondernemen.

- Wij hebben een onderzoek gedaan. We hebben vervolgens 3 ambitieniveaus bepaald. Het college heeft bepaald een voorbeeldfunctie te willen zijn.
- "Onze gemeenteraad heeft een motie aangenomen met als opdracht aan het college: Roept het College op:
 - zo spoedig mogelijk een Lokale Inclusie Agenda op te stellen
 - vooruitlopend daarop het uitdagende van deze opdracht in te vullen door het ondertekenen van een intentieverklaring van de "Coalitie voor Inclusie"
 - er voor zorg te dragen dat Beek gebruik maakt van de hiervoor door het Rijk beschikbaar gestelde middelen In januari zal de intentieverklaring worden ondertekend en daarna gaan we het plan van aanpak opstellen. Nu zitten we nog in de inventarisatiefase."
- We hebben Agenda 22 gebruikt als leidraad en per agenda punt in kaart gebracht wat we al doen, wat er nog gepland staat en wat er nog meer gedaan kan worden. Als conclusie hebben we een aantal speerpunten benoemd waaraan we het eerst gaan werken.
- Tevens hebben we ook een plan van aanpak gemaakt en is deze goed gekeurd voor uitvoering. Echter blijkt het plan mogelijk samen te vallen met 2 andere trajecten. Hierdoor wordt momenteel onderzocht hoe we handen en voeten geven aan dit plan of dat het opgenomen wordt in de andere trajecten (brede maatschappelijke agenda en/of omgevingsvisie)
- Samen met ervaringsdeskundigen van Platform Gehandicaptenbeleid zijn we in 2016 aan de slag gegaan. Het platform heeft, n.a.v. het VN-verdrag, breed in de gemeente geïnventariseerd hoe de gemeente er op 9 thema's (nl. wonen, wmo/voorzieningen, onderwijs, sport, werk, OV, openbare gebouwen, openbare ruimte, informatievoorziening gemeente) voorstaat op het gebied van inclusie. Op elk thema is in beeld gebracht wat de knelpunten zijn, wat er al loopt en welke actie nodig is. Dit vormt het startpunt voor onze dynamische inclusie agenda.
- Er is een memo in de gemeenteraad besproken mbt. het VN-verdrag (22 februari 2017) en hier zijn afspraken over gemaakt.

Wij zijn al concreet een plan van aanpak (bijvoorbeeld een lokale inclusie agenda) aan het ontwikkelen.

- Het lokale plan is gereed, besproken in College B&W en wordt in januari in de raad behandeld
- De Inclusie Agenda is in concept gereed, maar wacht thans op afronding in het College van B&W. Vervolgens wordt de gemeenteraad hierover geïnformeerd.
- Onze raadsvoorstellen hebben een apart kopje Toegankelijkheid waarin gereflecteerd wordt hoe een voorstel bijdraagt aan Agenda 22. Daarnaast zijn we bezig om samen met een lokaal platform diverse achterbannen van zorgvragers in gesprek te brengen in zogenaamde dialoogtafels in de gemeenschap. Dit zijn tafels waar we bijvoorbeeld verenigingen, winkeliers of ondernemers aan laten sluiten om samen te spreken over de invulling van de inclusieve samenleving.
- Een plan is ontwikkeld met ervaringsdeskundigen en de hen vertegenwoordigende organisaties. Begin 2018 wordt een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.
- Er ligt een plan van aanpak, dit richt zich echter op de gemeentelijk organisatie en gebouw. In 2018 wordt de inventarisatie voor de hele gemeente opgepakt. Ook de aanbevelingen n.a.v. het onderzoek van de samenwerkende inspecties sociaal domein moeten nog verder worden geconcretiseerd.

Het lokale plan is gereed, besproken in College B&W en goedgekeurd door de gemeenteraad

- Unanieme motie in Gemeenteraad aangenomen t.b.v. ontwikkeling uitvoeringsagenda (2016). Uitgebreide voorbereiding met doelgroep. Uitvoeringsagenda inmiddels in uitvoering. Evaluatie gepland voor eind 2018.
- We hebben een lokaal plan. Deze is voor 2017 en 2018. Deze richt zich vooral op bewustwording (intern en extern) en fysieke toegankelijkheid van publieke gebouwen en openbare ruimte, toegankelijkheid van informatiedragers en bejegening. Bedoeling is om in de loop van 2018 - 2019 verder met een bredere lokale inclusie agenda aan de slag te gaan)
- We zijn eind 2016 gestart met een 0-meting intern (gemeente) en extern (belangenorganisaties, adviesraden etc.). Resultaat (voorgelegd aan de gemeenteraad) is tegelijk de start van het werken aan een inclusieagenda met belangenorganisaties themagericht. Los hiervan praktische knelpunten oppakken, aansluiten bij operationele integrale sporen (wijkgericht e.d.) etc.

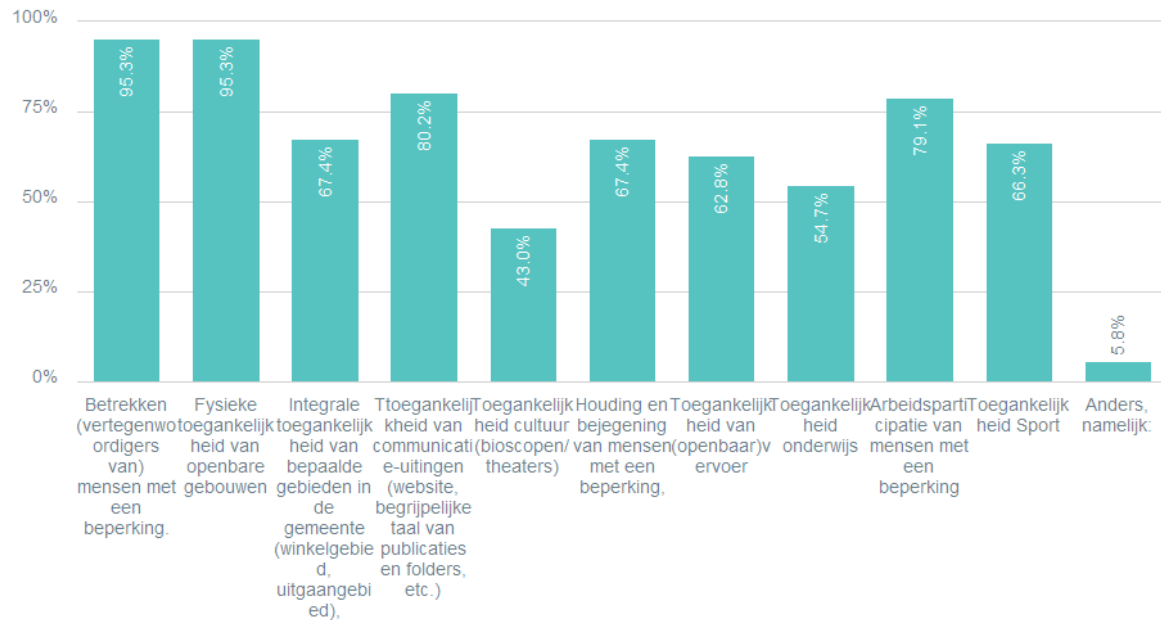
Het lokale plan wordt uitgevoerd.

- Reeds in 2012 is agenda 22 door de raad onderdeel gemaakt van het gemeentelijk beleid.
- We hebben een "Kernteam toegankelijkheid" samengesteld met vertegenwoordigers uit de doelgroepen, ervaringsdeskundigen. Met dit kernteam brengen we de ervaringen met de toegankelijkheid in de breedste zin van het woord, in kaart.
- We hebben een uitvoeringsplan iedereen doet mee, dat is vastgesteld door het college en ter kennisgeving is aangeboden aan de raad. We zijn nu met de uitvoering daarvan bezig.
- VN verdrag is verwerkt in actieplan zelfstandig thuis wonen waarmee we het mogelijk willen maken dat zoveel mogelijk inwoners op een veilige en verantwoorde manier zelfstandig thuis kunnen (blijven) wonen en naar vermogen mee kunnen doen in de maatschappij.

Anders

- De gevolgen hiervan zijn integraal onderdeel van onze beleidsplannen op de verschillende beleidsterreinen
- In onze beleving zat het verdrag al in ons beleid
- Nog niet echt begonnen
- De gemeente heeft in 2007 besloten om te werken volgens de werkmethode van Agenda 22 daarvoor hebben wij van 2007-2011 een plan gehad, en nu een plan 2011-2018. Dit laatste plan hebben we eind 2017 geëvalueerd, een stadsgesprek toegankelijkheid georganiseerd.
- Vanuit de gemeente wordt via verschillende beleidsplannen gewerkt aan het laten meedoen van alle inwoners: bijvoorbeeld via de Maatschappelijke Ondersteuning en de Participatiewet (Sociale Dienst). Vanuit deze invalshoeken wordt feitelijk al ingezet op de beginselen uit het VN-verdrag.
- We hebben de aandacht hiervoor vastgelegd in het Wmo-beleidsplan. We zijn gestart met het aanpakken van de fysieke toegankelijkheid van openbare ruimte en publieke gebouwen. We hebben een inventarisatie laten uitvoeren door Ongehinderd. Dus geen brede verkenning, maar een keuze voor fysieke toegankelijkheid, samen met ervaringsdeskundigen en met betrokkenheid van meerdere afdelingen binnen de gemeente.
- Wij zijn nog niet gestart met het in kaart brengen van wat de ratificatie voor het beleid van onze gemeente betekent

2. In het VN-verdrag worden verschillende domeinen genoemd waarop beperkingen moeten worden weggenomen. Kunt u van onderstaande domeinen aangeven in hoeverre daar in uw (voorgenomen) beleid aandacht voor is (meerdere antwoorden mogelijk)



Total

86

Anders namelijk:

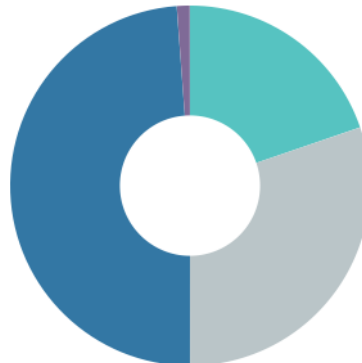
- Kennis van, en houding jegens inwoners met een beperking bij generalisten in de wijken o.a. bij het verstrekken van benodigde voorzieningen. Aandacht voor het thema 'wonen' (verbinding wonen en zorg, de mogelijkheid om in de wijk te wonen).
- Het plan besteedt ook aandacht aan evenementenvergunningen, buiten speelvoorzieningen, horeca en recreatie en toerisme. Bewustwording is een basis voor het slagen van het plan. Daar is aandacht voor bij de uitvoering van het plan. Onderwijs en werken vallen onder de daarvoor bestaande wetgeving: Passend Onderwijs, Participatiewet. Wonen en zorg is een apart project binnen onze gemeente. De voortgang wordt jaarlijks in beeld gebracht in het proces over het VN verdrag.
- Integrale advisering. Wij willen in college- en raadsvoorstellen een inclusie-paragraaf opnemen.
- Wij zitten nog in de verkennende fase.

Gegeven toelichtingen

- Niet aangevinkte items reeds in eerder stadium al opgenomen in beleid.
- Allen, in meer of mindere mate.
- Met deze domeinen zijn we momenteel aan de slag vanuit het actieplan. De overige domeinen komen vervolgens ook aan bod.
- Meeste dingen doen we al geheel of gedeeltelijk.
- We hebben alle aspecten bekeken. Waaronder ook het nieuw te ontwikkelen woonvisie.
- Met de fysieke toegankelijkheid zijn we in een planvormende fase.
- Toegankelijkheid cultuur is nog een aandachtspunt bij de dialoogtafels
- Onze gemeente biedt veel recreatie en mogelijkheden voor toerisme. Horeca en ondernemers worden ook betrokken bij de uitvoering van dit plan.
- Vanuit de bestuurders zijn bovenstaande aandachtspunten genoemd. Daar heeft de Participatieraad Sociaal Domein zich bij aangesloten. In januari 2018 gaan wij met belanghebbenden en belangenorganisaties om de tafel om hun wensen te vernemen.

- Wij hebben al een lange historie van (fysiek) toegankelijk maken van onze stad (woningen, binnenstad, voorzieningen, vervoer, etc). Ook vanuit passend onderwijs investeren wij in de sociale toegankelijkheid van het onderwijs. Idem van sport en cultuur: ook mensen met kleine portemonnee kunnen van sport en cultuur genieten. Wij investeren op houding en bejegening richting inwoners en cliënten, maar niet specifiek op dat van mensen met een beperking.
- We zitten nog in de verkennende fase. Dus wellicht bij nadere beleidsvorming komen ook andere van de bovenstaande aspecten aan bod.
- Wij zitten nog in de verkennende fase.

3. Gemeenten kunnen op verschillende wijze met de implementatie van het VN-verdrag aan de slag gaan; verschillende prioriteiten stellen. Welke onderstaande omschrijving sluit het meest aan bij uw gemeente?



Total

86

● Ons beleid is primair gericht op alle inwoners met een fysieke of zintuigelijke beperking. De nadruk ligt op toegankelijkheid van (openbare) voorzieningen; gebouwen, woningen, maar ook bijvoorbeeld communicatie uitingen (website, folders etc.)

19.8%

● Ons beleid is gericht op alle inwoners met een beperking in de breedste zin des woord (fysiek, zintuigelijk, sociaal, psychisch), wij maken geen onderscheid in de aard van de beperking

30.2%

● Ons beleid maakt onderdeel uit van een breed inclusiebeleid gericht op alle burgers in de gemeente. Alle burgers, ongeacht beperking, ras, geslacht, seksuele voorkeur, leeftijd, religie, etc. moeten deel kunnen nemen aan de samenleving

48.8%

● Anders, namelijk:

1.2%

Gegeven toelichtingen bij antwoordoptie:

Ons beleid is primair gericht op alle inwoners met een fysieke of zintuigelijke beperking. De nadruk ligt op toegankelijkheid van (openbare) voorzieningen gebouwen, woningen, maar ook bijvoorbeeld communicatie uitingen (website, folders etc.)

- In de loop van 2018 - 2019 zijn wij voornemens de aanpak te verbreden tot meerdere doelgroepen
- Vanuit de bestuurders zijn als aandachtspunten genoemd:- toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen- communicatie in brede zin. Er is voor gekozen om klein te beginnen en aan te sluiten op bestaand beleid. We gaan nog in gesprek met belanghebbenden en belangenorganisaties om hun wensen te vernemen. Dat kan leiden tot een aanvulling op bovenstaande keuze.
- Wij streven naar een breed inclusiebeleid, maar het terrein is zo breed dat we vooralsnog de prioriteit leggen bij de verbetering van de fysieke toegankelijkheid in de openbare ruimte.
- Beginnen met de fysieke en zintuigelijke beperking, daarna uitbouwen in bredere zin.

Ons beleid is gericht op alle inwoners met een beperking in de breedste zin des woord (fysiek, zintuigelijk, sociaal, psychisch), wij maken geen onderscheid in de aard van de beperking

- Ons beleid is gericht op alle inwoners, met en zonder beperking, waarbij die beperking lichamelijk, verstandelijk of psychisch kan zijn. Dit beleid maakt deel uit van de diversiteitsagenda
- Vooralsnog wordt ingezet op het tweede punt. Wellicht dat in het verloop van het proces ook het derde punt overwogen wordt.
- Inclusie op basis van ras, geslacht, seksuele voorkeur, leeftijd, religie etc. is onderwerp van een ander beleids- spoor binnen onze gemeente.
- We staan nu, naar onze mening nog vooral in het breed trekken en streven ernaar de stap te gaan maken naar breed inclusiebeleid.
- Verschilt wel per domein

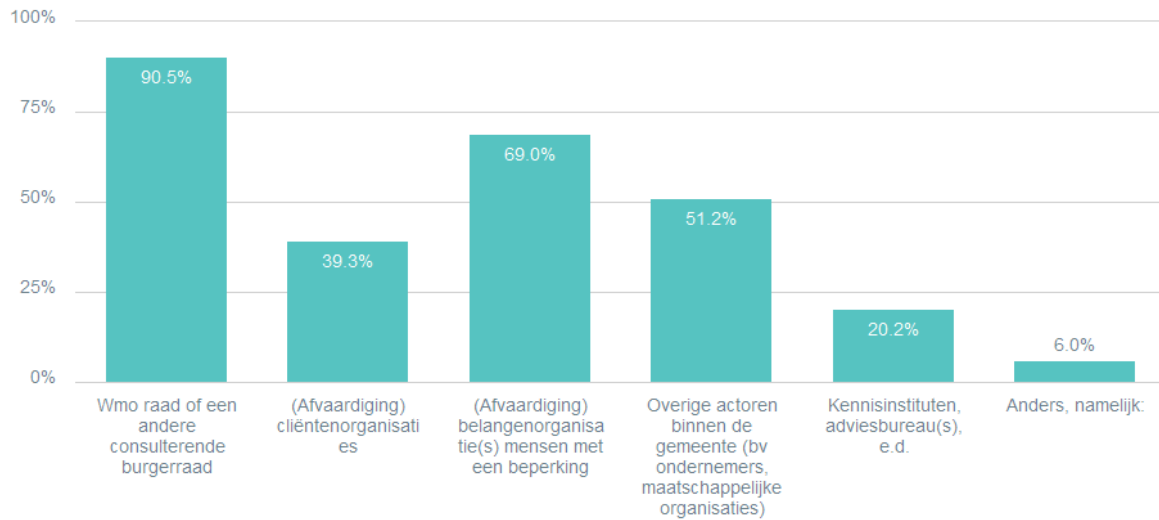
Ons beleid maakt onderdeel uit van een breed inclusiebeleid gericht op alle burgers in de gemeente. Alle burgers, ongeacht beperking, ras, geslacht, seksuele voorkeur, leeftijd, religie, etc. moeten deel kunnen nemen aan de samenleving

- Hiermee sluit het VN-verdrag helemaal aan bij onze visie . We gaan uit van de mogelijkheden en talenten van iedereen en zorgen er in alles wat we doen voor dat mensen kunnen meedoen op zijn/haar manier en naar zijn/haar mogelijkheden.
- De voorlopige titel van het document is: Onbeperkt leven in Veere, iedereen doet mee.
- We zitten nog in de verkennende fase. Dus wellicht bij nadere beleidsvorming komen ook andere van de bovenstaande aspecten aan bod.
- Uitgangspunt van het beleid in het sociaal domein is dat iedereen -naar vermogen- moet kunnen deelnemen aan de samenleving.

Anders

- Nog niet duidelijk

4. Kunt u aangeven welke van de volgende partijen betrokken zijn bij de beleidsvorming op het gebied van de implementatie het VN-verdrag (meerdere antwoorden mogelijk)



Total

84

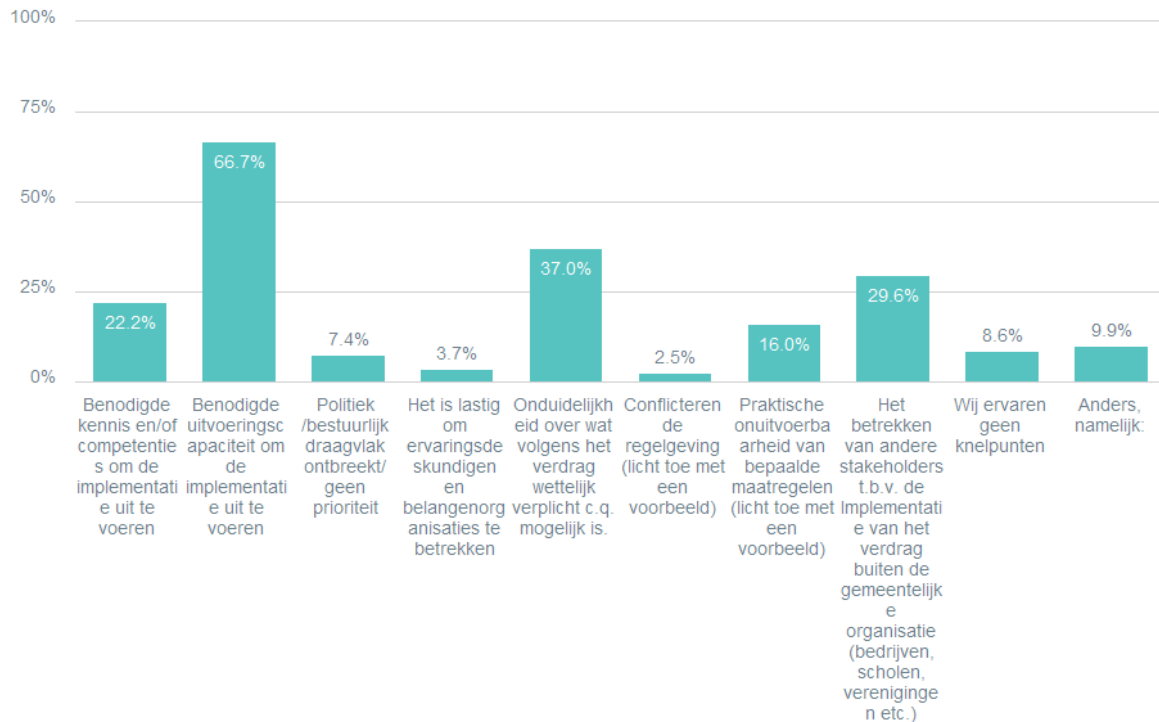
Anders, namelijk:

- We hebben geen nieuwe actie ondernomen
- Een onafhankelijk adviseur is betrokken bij het opstellen van het plan. Er wordt mogelijk samenwerking gezocht met een universiteit voor het monitoren van resultaten.
- Werkgroep Toegankelijkheid
- beleidsvorming moet nog plaatsvinden
- laaggeletterden

Gegeven toelichtingen

- Mensen met een beperking en de instellingen binnen de gemeente waar zij wonen, hebben we gevraagd mee te denken en input te leveren voor de lokale inclusie agenda. Daarnaast zijn we bezig om ervaringsdeskundigheid organiseren binnen de gemeente. Die inzet missen we heel erg.
- Momenteel zijn we in conclaaf met Ongehinderd.
- Belangenvertegenwoordigers zijn actief betrokken. Daarnaast zijn maatschappelijke organisaties zoals onderwijsinstellingen, UWV, en zorginstellingen actief om inclusie binnen de verschillende thema's (onderwijs, arbeidsmarkt, welzijn) in diverse projecten mogelijk te maken. Adviesbureau ZET is in de eerste fase van implementatie van het VN-verdrag betrokken geweest.
- Belangenorganisatie, cliëntorganisaties, maar ook ervaringsdeskundigheid op individuele basis heeft er toe geleid dat een brede werkgroep van ervaringsdeskundigen hebben vormgegeven aan een inclusie agenda de werkgroep werd hierbij gefaciliteerd door een interne werkgroep van mede werkers van de gemeentelijke organisatie.
- Belangenorganisaties, cliëntorganisaties en ervaringsdeskundigheid op individuele basis worden binnen een werkgroep van ervaringsdeskundigen vertegenwoordigd. Deze werkgroep heeft de inclusie agenda gemaakt. Vanuit de gemeentelijke organisatie werd de werkgroep hierbij gefaciliteerd.
- Binnen onze gemeenten is/wordt de Participatieraad Sociaal Domein betrokken bij de voorbereidingen/beleidsvorming. Ook hebben wij het voornemen om cliënten- en belangenorganisaties te betrekken bij de beleidsvorming en -uitvoering en overige actoren. Hiermee gaan we in 2018 aan de slag.
- We trekken hierin op met gehandicaptenplatform
- Afvaardigingen van belangenorganisaties zijn vertegenwoordigd in onze Wmo raad
- Adviesraad sociaal domein, Wmo-cliëntenraad en gehandicaptenraad.
- We zitten nog in de verkennende fase. Dus wellicht bij nadere beleidsvorming komen ook andere van de bovenstaande aspecten aan bod.
- We zitten in de opstartfase. We willen beginnen met de Wmo raad en het instellen van een klankbordgroep met mensen uit diverse doelgroepen.
- Tot nu toe enkel nog de Adviesraad Sociaal Domein.

5. Wat ziet u als knelpunten bij de implementatie van het VN-verdrag in uw gemeente? (Meerdere antwoorden mogelijk)



Total

81

Anders, namelijk:

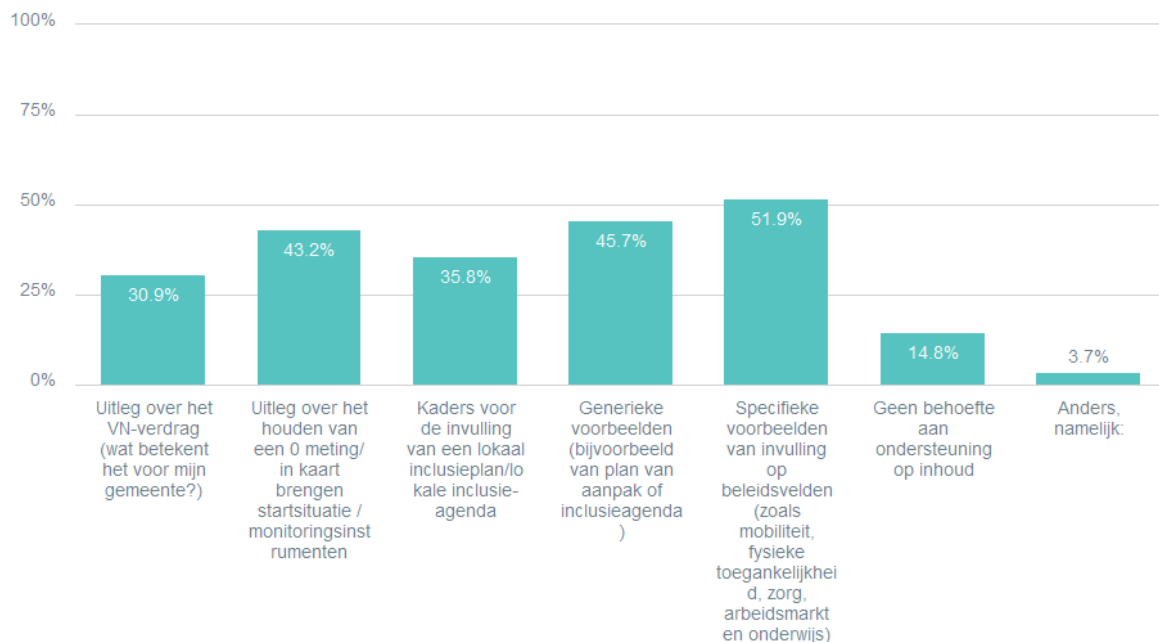
- Bij de uitwerking van de inclusieagenda kunnen mogelijk nog knelpunten ontstaan. (o.a. betrekken juiste externe stakeholders en ervaringsdeskundigen om de vraag achter de vraag goed in beeld te krijgen)
- Al gaande weg zullen we dit moeten ervaren. In ieder geval zal het stimuleren van ondernemers een behoorlijke uitdaging zijn.
- Wij zien geen grote hobbels op de weg.
- Hoe voorkom je dat implementatie van het VN-verdrag blijft bij een actie (of to do) lijst (een statig plan), en zorg je ervoor dat je werkt aan een cultuurverandering, aan een proces waarin blijvende aandacht is voor inclusie. Niet meer brandjes blussen, maar brandjes voorkomen. Dit vraagt om een breed draagvlak en een breed gevoel van eigenaarschap niet alleen intern, maar ook extern (samen met partners en ervaringsdeskundigen).
- De schaal van onze gemeente is zo klein dat er enerzijds geen knelpunten worden ervaren, anderzijds ook in werkelijkheid geen of nauwelijks vóór komen.
- Aanpassing middeleeuwse stad heeft zijn grenzen. Hoe weeg je verschillende/tegenstrijdige belangen tegen elkaar af.
- Financiële beperkingen
- Dat wordt helderder bij de inventarisatie

Gegeven toelichtingen

- Bijvoorbeeld zorgen voor een lage informatiebalie ipv toegankelijkheid versus eis vanuit arbo voor een hogere balie.
- Praktisch voorbeeld: bestrating in parken oa vervangen door houtsnippers (natuurlijk en beter voor afwatering), is slechter voor doelgroep.

- Er is nog geen breed politiek bestuurlijk draagvlak.
- Onderwijs en arbeidsmarkt zijn de meest lastige terreinen om met de lokale inclusie agenda aan de slag te gaan. Met name de regels (of de wil om ervan af te wijken) en een verplichte regionale samenwerking staat een pragmatische lokale aanpak in de weg.
- Veel partijen zijn al bezig met toegankelijkheid, maar dat kunnen/moeten er meer zijn. Dat is nog een hele klus om ook nieuwe en andere partijen zover te krijgen dat zij werken aan een toegankelijke stad.
- Op dit moment nog niet. Wellicht dat we bij de uitvoering van onze inclusie-agenda tegen een aantal beperkingen gaan aanlopen.
- Het leeft niet (bewust) bij de inwoners.
- We hebben veel buiten gebied en dijken. Daar is het niet mogelijk toegankelijk openbaar vervoer te realiseren. Ook de bodem structuur (veengebieden) zorgt er voor dat we veel onderhoud moeten plegen aan wegen en trottoirs.
- Een overall-projectleider die vol beschikbaar is op het thema gemeente-breed ontbreekt. Dat wil niet zeggen dat er niet actief op verschillende beleidsterreinen en binnen verschillende afdelingen wordt gewerkt aan inclusie. Het is niet volledig helder waar de verplichting voor gemeentes begint en eindigt. Met name over de vorm van het verplichte plan van aanpak is nog wat onduidelijkheid. Een 'lokale inclusie agenda' zou niet verplicht zijn, wat moet er minimaal liggen?
- Uitvoeringscapaciteit gaat in dit geval ook over beschikbare middelen. Er is soms strijdigheid tussen nodige fysieke aanpassingen voor toegankelijkheid en monumentale status.
- Soms zijn er wensen van inwoners, maar is dat niet mogelijk vanwege landelijke wet- en regelgeving.
- Belangrijk voor de implementatie en voor een echt inclusieve samenleving is het gesprek met elkaar voeren. Voorbeeld uit een bewustwordingssessie: iemand met een lage dwarslaesie die in een rolstoel zit, uit zelf de wens om zelfstandig zijn jas op te kunnen hangen. De kapstok voor de vergaderzaal van de gemeenteraad is nu op een te grote hoogte geplaatst. Een aanwezig raadslid merkt op dat er altijd iemand bereid is om de jas op te hangen. Daarop volgt een discussie over de juiste hoogte van een kapstok; een ergotherapeut zal zeggen 1 meter, een fysiotherapeut zou zeggen 1,50 meter Een ambtenaar gebouwbeheer haalt aan dat uit oogpunt van veiligheid de haakjes van de kapstok naar binnen gedraaid dienen te worden en de hoogte is gekozen om te voorkomen dat mensen tegen de kapstok aanlopen. Kortom; wederzijds begrip en kennis van de context is cruciaal, alsmede de bereidheid om daarover met elkaar het gesprek te voeren. Hoe zorgen we dat iedereen kan meedoen in een samenleving. Dat vraagt dus ook om samen te leven.
- Bepaalde locaties zijn niet toegankelijk te maken. Het gaat om monumentale panden. Het zou deze gebouwen geweld aandoen bij aanpassingen. Ook zijn duinovergangen niet alle toegankelijk te maken. Duinen hebben een functie bij het beschermen van land tegen water. De overgangen hebben vaak een hoge hellingsbaan. Een aantal overgangen zijn wel toegankelijk. Wij investeren in het zichtbaar maken van deze mogelijkheden o.a. in samenwerking met stakeholders als het VVV.
- Onze gemeente is heel klein. Veel van de genoemde probleemvelden zijn bij ons afwezig.
- 15 dorpen met oude kernen waar de fysieke ruimte beperkt is en vaak hoogteverschillen aanwezig zijn.
- Ambtelijk is er de behoefte om te weten wat we tenminste moeten doen en wat 'extra' is. Ook is behoefte om te weten of een gefaseerde aanpak mogelijk is wanneer het beleid verder gaat dan bv. fysieke toegankelijkheid.
- Tot op heden ervaren wij geen knelpunten. Want, zoals eerder gezegd, wordt nu al veel uitgevoerd. Maar uit nadere bestudering moet blijken wat wij nog extra moeten doen. En alles wat we extra moeten doen, kan elders niet ingezet worden. Dit kan mogelijk tot capaciteitsproblemen leiden. Moeten wij nog naar kijken.
- We zitten nog in de verkennende fase. Dus wellicht bij nadere beleidsvorming komen ook andere van de bovenstaande aspecten aan bod.
- Onze gemeente zit midden in een herindelingsproces met 2 andere gemeenten. Dit herindelingsproces vergt veel ambtelijke en bestuurlijke inzet en heeft momenteel absolute prioriteit. De nieuwe fusiegemeente start op 1-1-2019. In hoeverre de nieuwe fusiegemeente politiek/bestuurlijk prioriteit aan de implementatie van het VN-verdrag gaat geven is op dit moment niet bekend. In het kader van de decentralisaties in het sociaal domein hebben de drie gemeenten overigens wel het beleidsuitgangspunt dat iedereen moet kunnen meedoen in de samenleving.
- Wij herkennen de problematiek in brede zin en daar is lokaal al op diverse beleidsterreinen los van het VN-verdrag hieraan vorm gegeven.

6. Welke inhoudelijke ondersteuning kan uw gemeente gebruiken in het kader van het implementeren van het VN-Verdrag ? (Meerdere antwoorden mogelijk)



Total

81

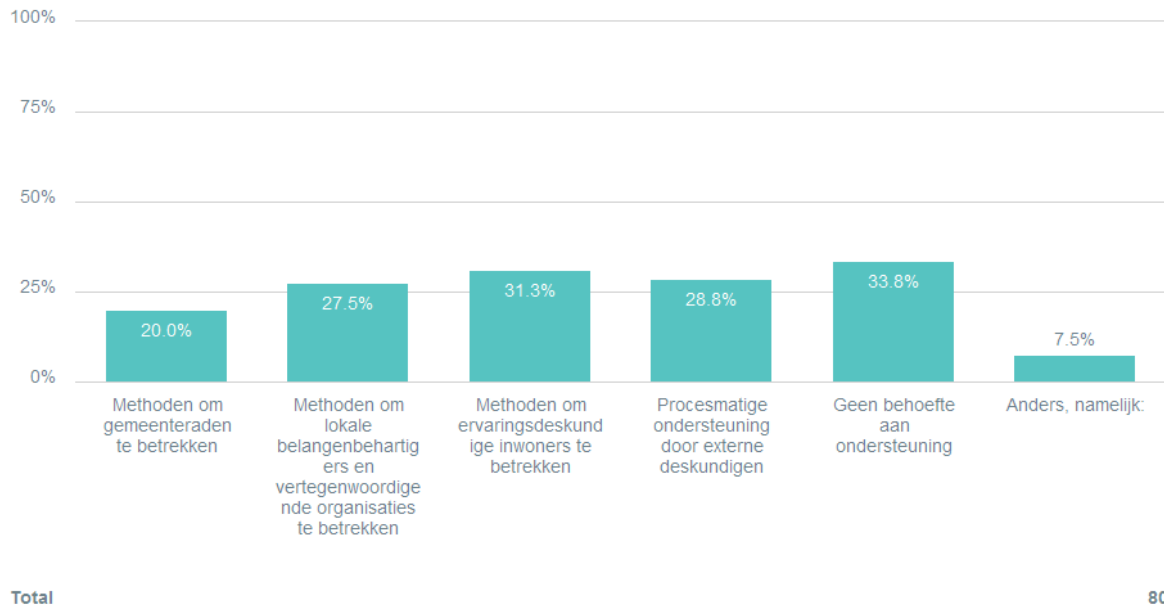
Anders, namelijk:

- We hebben Movisie geconsulteerd in waar we staan. En zullen dat over enige tijd weer doen. We hebben wel behoefte aan netwerkoverleg met andere vergelijkbare gemeenten hierover.
- Hoe kun zoveel mogelijk stakeholders betrekken en hen zich ook betrokken laten voelen?
- Hoe geef je een dialoogtafel op een goede wijze vorm en wat is de prikkel om samen te leven. Mogen we het VN-Verdrag vanuit het collectieve samen leven interpreteren?

Gegeven toelichtingen

- Lokale sturingsmogelijkheden onderwijs en arbeidsmarkt.
- Binnen deze gemeente hebben we aardig wat kennis over inclusief beleid en een medewerker die hierin gespecialiseerd is door persoonlijke ervaring en werken bij instellingen zoals MEE. We merken wel dat dit kennisniveau bij andere gemeentes veel lager ligt.
- Wat zijn goede meetinstrumenten om in kaart te brengen in hoeverre bijvoorbeeld gebouwen, onderwijs, winkelgebied enz. (fysiek/integraal) toegankelijk zijn?
- Alle goeie voorbeelden kunnen ter inspiratie dienen.
- Voorbeelden delen is wellicht inspirerend.
- Met name op zoek naar de wettelijke kaders en naar voorbeelden van een integraal, dynamisch plan van aanpak.
- Na het formeren van een nieuwe coalitie wordt het plan van aanpak VN verdrag eventueel aangepast. Wanneer ondersteuning nodig is vragen we die. De lokale belangenorganisatie en de Wmo raad heeft veel kennis van zaken. Er is regelmatig contact over de uitvoering van het plan.
- In 2018 gaan we het beleid van het Sociaal Domein evalueren. Wij willen de nulmeting hierop laten aansluiten.
- Dan hoeft je als gemeente niet elke keer het wiel uit te vinden.

7. Welke procesmatige ondersteuning kan uw gemeente gebruiken in het kader van het VN-Verdrag? (Meerdere antwoorden mogelijk)



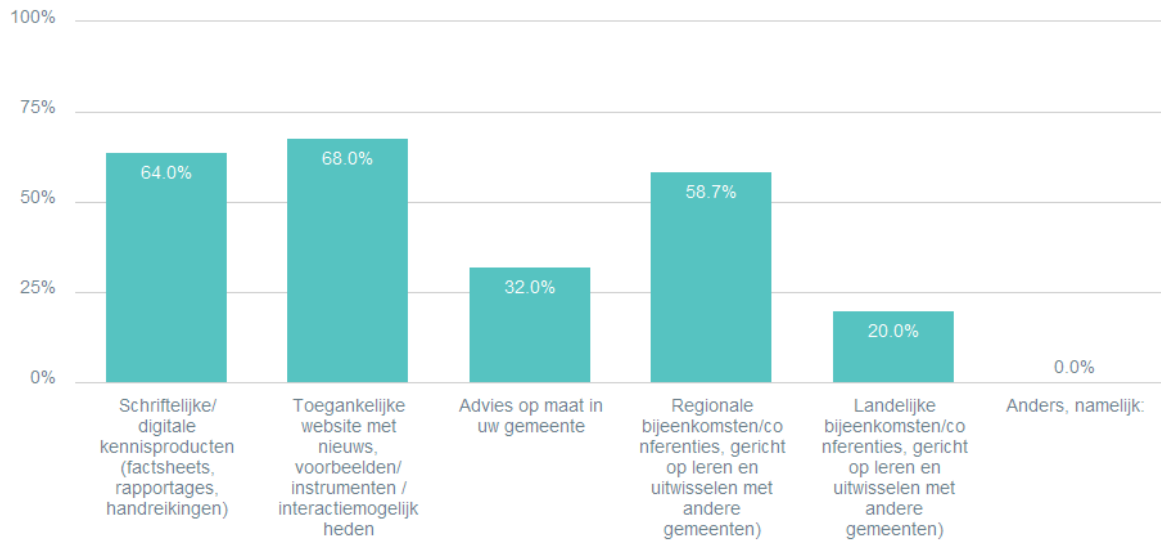
Anders, namelijk:

- Kan de VNG handvatten/voorbeelden geven om zowel binnen de gemeentelijke organisatie als daar buiten een proces gericht op cultuurverandering en transformatie op gang te brengen? Zodat inclusie echt de norm wordt, i.p.v. de uitzondering.
- Wij hebben niet zo zeer behoefte aan procesmatige ondersteuning, maar wel aan regionale/landelijke bijeenkomsten gericht op leren/uitwisselen van informatie met andere gemeenten.
- Geen idee.
- Ik vind dit nog lastig inschatten. Mogelijk kennisdeling met andere gemeenten.
- Uitwisseling gegevens van gemeenten.

Gegeven toelichtingen

- Eens een keer een verhaal over waar je zelf niet aan denkt.
- Ivm. mogelijke conflicterende belangen van groepen mensen met verschillende soorten beperkingen.
- Na de verkiezingen is het goed om te kijken naar de betrokkenheid van de raad.
- Wij hebben hierbij niet zo zeer behoefte aan procesmatige ondersteuning, maar wel behoefte aan regionale/landelijke bijeenkomsten gericht op leren/uitwisselen van informatie met andere gemeenten (zie vraag 8).
- Wij willen in ieder geval een startbijeenkomst organiseren in 2018 waarbij we inwoners en belangenorganisaties willen betrekken. Voorbeelden zijn welkom.
- Onze lokale belangenbehartigers richten zich nog erg op fysieke toegankelijkheid. Hoe laten we hen breder kijken naar 'nieuwe' doelgroepen?

8. In welke vorm ontvangt u deze ondersteuning bij voorkeur? (Meerdere antwoorden mogelijk)



Total

75

Gegeven toelichtingen

- Wij organiseren zelf samen met een andere gemeente en artikel 1 een netwerk met gemeenten en belangenorganisaties in onze eigen provincie. Verder overleggen wij als grote 4 steden (gemeenten en belangenorganisaties) waarin we elkaar inspireren etc.
- Een bijeenkomst in Zeeland over dit thema zou veel gemeenten helpen. Zo kunnen gemeenten met dezelfde informatie aan de slag. Zeeuwse stakeholders worden daarbij betrokken.
- Ondersteuningsvraag verkennen we graag in overleg met een deskundige en mensen uit de regio.

9. Heeft u voorbeelden uit uw gemeente (of van elders) van dergelijke quick-wins, en zo ja: kunt u daar een korte beschrijving van geven?

- Groter informatiebord met pictogramma in de ontvangsthuis-scholing voor gemeenteambtenaren in gebruik begrijpelijke taal.
- Zie <http://bredavooriedereen.nl/>
- Bijvoorbeeld:
 - Belangenorganisaties nemen bij de uitrol van ons project deel aan gesprekken voor advies over betere informatie en hulp. Betreft toegankelijke wijkpunten en wijkpleinen. - Verbeteringen website, zeer recent is er een voorleesfunctie toegevoegd aan de website.
 - Verbeteringen Meldingssysteem "beterapp" / meldingen Meldpunt Schoon, Heel, Veilig.
 - Met behulp van praktijkdagen brengen (gehandicaptenplatform/gemeente) de toegankelijkheid/veiligheid in beeld. Periodiek wordt een gebied uitgelicht (en zichtbaar ook aangepast indien nodig).
 - Praktische, gerichte acties gericht op toegankelijkheid, vervoer en voorzieningen, bijvoorbeeld bewegwijzering naar toiletten.
 - De toegankelijkheid bij het stemmen voor visueel beperkten verbeteren. Dit willen we gaan doen door braille kandidatenlijsten desgevraagd op te sturen. We informeren inwoners hierover via de website en huis aan huisbladen. Bovendien zijn de stemlijsten ook in een grotere letter te vinden bij alle stembureaus.
 - De toegankelijkheid van het stadhuis wordt verbeterd door de vervanging van de bestaande lift.
 - Het vergroten van de bekendheid van sportvoorzieningen, De bekendheid onder de doelgroep vergroten over het lenen van sporthulpmiddelen.
 - Braille lijsten bij stemmen en lijsten met groot lettertype- Etc.
- Het gehandicapten platform voert scans uit naar toegankelijkheid van openbare gebouwen en winkels. Bovendien krijgen zij al in een zeer vroeg stadium plannen te zien inzake projecten in de openbare ruimte. We zijn gestart met een bewustwordingssessie voor het personeel. Agenda 22 betreft namelijk het voltallige personeel.
- Het opstellen van een "programma van eisen Toegankelijkheid": hiermee wordt beoogd bij elk project van nieuwbouw of grootschalige verbouw, het nieuwe gebouw te laten voldoen aan "onze" eisen van toegankelijkheid. Omdat de eisen van het Bouwbesluit volstrekt onvoldoende zijn. Dit PVE is gebaseerd op het concept van TG2 Advies (www.tg2advies.nl)
- (Bij)scholing medewerkers frontoffice (gemeentewinkel/Wmo) hoe om te gaan met cliënten met een beperking
 - Clientgroepen WMO-raad (Sociale Raad) schouwen uit laten voeren.
- We hebben een schouw gedaan door het gemeentehuis. Hieruit zijn verbeterpunten opgepakt. Naar aanleiding van signalen van mensen met een beperking zijn er aanpassingen gedaan in de buitenruimte. Hier wordt komend jaar verder op doorgepakt. De medewerkers van de loketten worden volgend jaar getraind op sociale toegankelijkheid. In de herindeling van het winkelgebied is toegankelijkheid een speerpunt. Haak ook aan bij een beweging zoals de dementievriendelijke gemeente.
- We zijn artikelen aan het plaatsen op de website en op de gemeentelijke pagina in lokaal blad over dat iedereen mee kan doen. Verhalen waardoor er meer herkenning en erkenning komt maar waar ook naar voren komt hoe eenvoudig het soms is om mee te kunnen doen. We willen anderen (bedrijven, verenigingen maar ook individuele burgers) stimuleren om ook tot ideeën te komen.
- De gemeente heeft gewerkt aan de borging van toegankelijkheid in handboeken en procedures. Ook hebben wij overleg met mensen met een verstandelijke beperking bijvoorbeeld over begrijpelijkheid en toegankelijke website. De praktijk is dat er weinig zo maar makkelijk en snel op te lossen is, of tot een compleet en volledig resultaat leidt.
- De gemeente gaat waarschijnlijk starten met de app Ongehinderd. Het lokale platform gehandicaptenbeleid is gevraagd om hierin samen op te trekken met Ongehinderd (gemeente financiert en is regisseur)
- De App Ongehinderd wellicht?

Vervolg antwoorden op vraag 9: Heeft u voorbeelden uit uw gemeente (of van elders) van dergelijke quick-wins, en zo ja: kunt u daar een korte beschrijving van geven

- We hebben een werkgroep samengesteld met inwoners, belangenbehartigers, adviesraden, maatschappelijke partners en gemeenten (Voorschoten en Wassenaar). Samen hebben we een lijst gemaakt met wat we vinden dat er moet gebeuren. We hebben een top vier gemaakt van wat we het eerst aanpakken (samen):
Doelen wat wie tijdslijn1

Doelen	Wat	Tijdslijn
1 Vergroten bewustwording	voorbereiding voor een rondgang door de centra van de dorpen door koppels bestaande uit mensen met beperkingen en valide inwoners + communicatieplan hiervoor maken.	1e kwartaal 2018 organiseren wie er mee gaan 2e kwartaal uitvoering geven
	Gezamenlijke commissievergadering organiseren over het onderwerp toegankelijkheid	2e kwartaal 2018
	Organiseren activiteit/training in het kader van Interne bewustwording voor ambtenaren	2e kwartaal 2018
2 Voldoende vrije tijdsbesteding georganiseerd hebben in de gemeenten voor mensen (met name ook jonge mensen) met een beperking	Behoeftetepeiling doen onder jonge mensen door een bijeenkomst te organiseren waarbij de werkgroepleden allemaal jonge mensen meenemen	1ste kwartaal 2018
	Afhankelijk van behoefte vervolgcities uitzetten. werkgroep	2e kwartaal 2018
3 Toegang tot winkels als je alleen bent + ook bij artsen, fysiotherapeuten etc.. (wens is om dit breder te trekken naar algemene toegankelijkheid van gebouwen)	Brieven opstellen voor verschillende doelgroepen (huisartsen en gezondheidscentra), winkeliers en Horeca. Hierin praktische voorbeelden laten zien	1ste kwartaal 2018
	Brieven rondmailen aan de leden van de werkgroep voor input	werkgroep 1ste kwartaal 2018
	Brieven ondertekenen met logo's van zoveel mogelijk organisaties	werkgroep 2de kwartaal 2018
	Brieven versturen	werkgroep 2de kwartaal 2018
4 Overhangende takken op het trottoir	Als eerste stap voor overhangende takken bekijken hoe een duidelijke, gemakkelijk toegankelijk meldpunt of app, waar je het obstakel (met foto) kunt melden kan worden gebruikt. Samenwerking onderzoeken met gemeente om de gemeente-app hiervoor te gebruiken.	1e kwartaal 2018 mogelijkheden bekijken
	Rondgang door de wijken om kaartjes te hangen aan overhangend groen om inwoners bewust te maken van de overlast, gesprek dialoog aangaan met de inwoners	3e kwartaal 2018"

- In de gemeente wordt geregeld een schouw van een buurt gemaakt door de gemeente(bestuur) samen met het platform voor mensen met een beperking. Het platform geeft gastlessen op basisscholen en heeft ook een workshop aan ambtenaren van de gemeente gegeven. Samen met het platform is een quickscan gemaakt.

Vervolg antwoorden op vraag 9: Heeft u voorbeelden uit uw gemeente (of van elders) van dergelijke quick-wins, en zo ja: kunt u daar een korte beschrijving van geven

- Een workshop geven over het VN verdrag en Agenda 22 tijdens een teambijeenkomst
 - Een inventarisatie over o.a. buitenruimte en verkeer door Platform gehandicapten beleid.
 - Bekijken bij huisvestingproject van de gemeente hoe toegankelijkheid wordt meegenomen.
 - Met communicatie afstemmen of de nieuwe website toegankelijk wordt.
- We werken nauw samen met de adviesraden die ons gevraagd of ongevraagd advies geven. Ook zijn die betrokken bij het afgeven van vergunningen (toegankelijkheid).
- - Vrijwilligers (ervaringsdeskundigen) van Platform Gehandicaptenbeleid hebben een eenvoudige checklist ontwikkeld voor winkeliers en horeca-eigenaren om te checken of panden in het centrum toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Vrijwilligers gaan zelf door het centrum, vertellen eigenaren over het VN-verdrag, bieden de checklist aan en wijzen alle eigenaren op de aanwezigheid van het openbare toegankelijke minder-valide toilet in het centrum. Zo is er door het platform ook een speciale checklist ontwikkeld voor evenementen.
 - Platform VG zet zich in om de aankomende gemeenteraadsverkiezingen zo toegankelijk mogelijk te maken, ook voor mensen met een verstandelijke beperking (o.a. begrijpelijke politieke programma's, een debat speciaal voor de doelgroep).
 - Vrijwilligers van het platform Gehandicaptenbeleid geven elk jaar een workshop toegankelijkheid aan medewerkers van de gemeente. Medewerkers nemen plaats in een rolstoel of worden geblindeerd (met herkenningsstok) en maken een rondje door de stad. Ze lopen of rollen letterlijk tegen allerlei barrières aan.
- Raadsmemo VN-verdrag kan desgewenst toegestuurd worden. er is regelmatig overleg met adviesraden voor cliënten en voor mensen met een beperking.
- Belijning aanbrengen op trappen van openbare ruimtes vanwege de zichtbaarheid van treden voor slechtzienden.
- In gesprek zijn en blijven met inwoners en ervaringsdeskundigen.
- We gaan een persoon met autisme laten ervaren welke overbodige prikkels hij ondervindt in zijn contact met het gemeentehuis. Bijvoorbeeld: een scherm achter de baliemedewerker, wat afleidt van het gesprek met de medewerker.
- -Werkgroep van ervaringsdeskundigen kent "positieve" stickers toe aan goed toegankelijke horecabedrijven en winkels.
 - Disco's en vrijetijdactiviteiten voor LVB-jongeren.
 - Ontwikkeling van een "gereedschapskist" met praktische en toegankelijke methoden om mensen met LVB op een laagdrempelige manier mee te kunnen laten praten en doen, bijvoorbeeld via het kwartet spel "Praat met mij". Bovengenoemde voorbeelden worden door onze gemeente als structureel toegepast. wij zijn nu bezig met vaste partners de verbreding te maken naar de gemeenschap. Wat kunnen we dan over en weer halen en brengen is daarin het centrale onderwerp.
- In het plan Stimuleren Gezondheidstoerisme besteden we aandacht aan toegankelijkheid van onze gebouwen, het buitengebied, duinen en stranden.
 - De sportambassadeur organiseert activiteiten voor mensen met een beperking zoals: zitvolleybal op het strand. - Ondernemers hebben een zeilwedstrijd voor mensen met een beperking georganiseerd.
 - Een ondernemer haalt ouderen op om in zijn winkel boodschappen te halen. Zij blijven daardoor actief deelnemen en kunnen zelfstandig wonen. Door dergelijke activiteiten breed kenbaar te maken stimuleren wij wellicht andere ondernemers.
- Integratie van GGZ-cliënten binnen enkele kernen van onze gemeente.
- De website van het Wmo-loket en de lokale digitale sociale kaart zijn doorgenomen met een klantenpanel bestaande uit mensen met een handicap (zowel lichamelijk als verstandelijk en zintuiglijk). Dit heeft geleid tot aanpassingen. Binnenkort worden de looproutes (en het beleid) met een groep mensen met zowel een mobiliteitsbeperking als visuele beperking onder de loep genomen/geactualiseerd. Er is een vaste werkgroep toegankelijkheid van mensen met een beperking, waar alle openbare ruimte acties aan de orde komen, knelpunten en alternatieve routemogelijkheden.
- -Subsidiemogelijkheid om openbare gebouwen aan te passen (toegankelijkheid)werkgroep toegankelijkheid ingesteld.
 - Deel Wmo budget apart gezet om in te zitten tbv verbeteringen in de openbare ruimte.
 - Vrijwillige woonconsulenten (en subsidie en leenmogelijkheid) die inwoners adviseren hun woning tijdig aan te passen.
 - Pilots mbt ondersteunen verenigingen hoe om te gaan met leden met een handicap(in de breedste zin des woords). Hier is de jaarlijkse actie Homosapiens uit voort gekomen.
- GIPS project. Een project op basisscholen uitgevoerd door het gehandicaptenplatform waar kinderen kennis maken met diverse beperkingen die er zijn. Zij gaan in rolstoel rijden en ervaren oa hoe het is om blind/slechtziend te zijn. Kinderen zijn ook in gemeente huis geweest waar college en collega's het zelfde konden ervaren.

Vervolg antwoorden op vraag 9: Heeft u voorbeelden uit uw gemeente (of van elders) van dergelijke quick-wins, en zo ja: kunt u daar een korte beschrijving van geven

- In samenwerking met de woningbouwcorporatie heeft de gemeenten een scan laten uitvoeren van de door- en toegankelijkheid van sociale huurappartementen. Dit heeft geresulteerd in een tiental objecten die door kleine verbeteringen beter toegankelijk gemaakt kunnen worden. Gezamenlijk is de uitvoering hiervan gefinancierd.
- Als gemeente zijn wij aangesloten op de App van Ongehinderd.nl. Op deze App kunnen mensen aangeven welke openbare gebouwen in de gemeente wel/niet toegankelijk zijn en welke voorzieningen er al of niet aanwezig zijn.
- Als gemeente hebben we onze richtlijnen voor de openbare ruimte online gezet (daarmee toegankelijk voor iedereen). Daarbij hebben we ook een meldpunt voor knelpunten in de stad, een deel van ons onderhoudsbudget wordt aangewend om deze knelpunten op te pakken. Ook zijn we aan de slag met bewustwording, bijvoorbeeld door wandelingen door de stad en een congres in de week van toegankelijkheid (samen met de belangenorganisatie).
- Wij hebben al jaren een stimuleringsregeling en campagne 'Lang zult u wonen', waarbij wij investeren in het toegankelijk maken van woningen zodat mensen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen.
- De lokale adviesraad sociaal domein adviseert de gemeente met inventarisaties en advies.

10. Zijn er nog (andere) zaken/tips rondom het Verdrag die u graag wilt meegeven?

- Begin klein, en bouw dan langzaam uit.
- Blijf het onder de aandacht brengen. Bewustwording is en blijft een belangrijk doel, bewustwording bij ambtenaren, bij de politiek, bij bedrijven/organisaties.
- Organiseer lokale bijeenkomsten met ervaringsdeskundigen en andere belangstellenden. Deze brainstorm, volgens de methode van het bruiscafe, leverde bij ons veel nieuwe contacten op, energie en mooie handvatten om met het VN verdrag aan de slag te gaan.
- Het eerste congres Gelijk=Gelijk heb ik bezocht, erg positief. Begreep dat er een vervolg komt. Ik zou dan graag wat meer Quick Wins ook horen, leuke, praktische ideeën die we in kunnen zetten.
- Gebleken is dat aanzienlijke meerkosten optreden, indien in de fysieke leefomgeving onvoldoende wordt gekeken naar toegankelijkheid. Voor draagvlak mbt een pro actievere aanpak kan het zinvol zijn, met verdienmodellen inzichtelijk te maken hoe ineffectief (en uiteindelijk inefficiënt) zo'n aanpak is. Dit lijkt meer gewicht in de schaal te leggen dan te benadrukken dat hier een mensenrecht in het geding is. Het is erg lastig om in gemeentelijke middelen voldoende ruimte te vinden voor eigen stimuleringsmaatregelen.
- De gemeente is al lang bezig met het inclusief werken volgens Agenda 22/ het VN-verdrag Handicap. Wij zijn benieuwd hoe andere gemeenten, al dan niet onder de noemer van inclusief werken, al werken aan een toegankelijke stad, of dat gaan doen. Ook vertellen wij altijd graag over onze ervaringen.
- Zolang iedere gemeente er zijn eigen invulling aan kan geven en er geen deadlines zijn, gaat ieder in eigen tempo voort. Het is wel nodig om de doelstellingen op de landelijke en gemeentelijke agenda te houden.
- Zend vooral uit dat inclusie een verantwoordelijkheid is van de hele samenleving. En niet alleen van de gemeente. Hoewel we daar een initiërende rol hebben. Daarnaast vinden we dat het LHBTI beleid integraal onderdeel uit zou kunnen maken van het inclusie beleid. Tot slot: we zien een sterke neiging om de inclusie te beperken tot de fysieke invalshoek. En wat ons betreft is die echt breder.
- Financiële gevolgen om alles in te voeren.
- Wij willen ervoor waken dat acties alleen gericht zijn op het verbeteren van fysieke toegankelijkheid (van gebouwen, de openbare ruimte, het OV). Vanzelfsprekend is dat van belang, en daar werken we als gemeente hard aan, maar voor ons is het VN verdrag ook een stok achter de deur om te zorgen voor inclusie in de breedste zin van het woord: gelijke kansen op school, op werk en in recreatie. We hopen dan ook dat het ondersteuningsprogramma zich blijft richten op ondersteuning bij het komen tot een integraal (gedragen) proces. Het zou dan ook mooi zijn als de goede voorbeelden de 'kokers' overstijgen en dat we gezamenlijk leren hoe je het brede proces oppakt.
- Besteed naast de inhoud van een inclusie agenda veel aandacht aan het verkrijgen van extern draagvlak maar vooral ook van het intern draagvlak.
- Het beleidsonderwerp inclusie in de lokale samenleving verdient veel meer aandacht. Het kan goed aansluiten bij de integrale werkwijzen van diverse gemeenten.
- Nee, niet echt. Prima dat er wereldwijd aandacht voor gegeneerd wordt.
- De rol van de VN ambassadeurs (Coalitie voor Inclusie) is niet helder. Veelal personen die solistisch (en dus op verschillende momenten) aandacht vragen voor het verdrag, met ieder hun eigen insteek. Dit kan beter, effectiever.
- Geef mensen het gevoel dat ze mee tellen. Je kan alle fysieke hobbels wegnemen maar als je dan nog niet begrepen voelt
- Zou mooi zijn als vanuit het landelijke programma capaciteit werd geboden voor de uitvoering van een nulmeting.
- Focus op de kansen en niet op de verplichting (geeft meer commitment en energie op het onderwerp).
- Er zit veel tijdsverloop tussen datum ratificatie van het verdrag en ondersteuning die nu loskomt.



Kennis en advies voor
maatschappelijke ontwikkeling

Voor vragen over deze inventarisatie en wat de VNG voor uw gemeente kunt doen kunt u contact opnemen met:

Kerstin Leidorf

Projectmedewerker Implementatie VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

T 06 – 40 89 5636

www.linkedin.com/in/kerstinleidorf

www.vng.nl/vn-verdrag-handicap



Voor vragen over deze inventarisatie en wat Movisie voor uw gemeente kunt doen kunt u contact opnemen met:

Bard Briels

Projectleider VN verdrag inzake rechten van mensen met een handicap

Movisie

Kennis en advies voor maatschappelijke ontwikkeling

T.06- 55440526

b.briels@movisie.nl

<https://www.movisie.nl/artikel/vn-verdrag-rechten-mensen-beperking>

Else Boss

Projectleider inclusie en diversiteit

T.06-55440523

e.boss@movisie.nl

<https://www.movisie.nl/artikel/hoe-zorg-je-inclusieve-gemeente>



Kennis en advies voor
maatschappelijke ontwikkeling